

NORGES HØYESTERETT

Den 26. august 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Tønder og Noer i

HR-2011-01612-U, (sak nr. 2011/994), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Gudbrand Østbye)

mot

X (advokat Camilla Schøyen Breibøl)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om avvisning av søksmål om gyldigheten av oppsigelse i arbeidsforhold og krav om å stå i stilling fordi søksmålsfristen i arbeidsmiljøloven § 17-4 er oversittet.
- (2) A har siden august 2000 arbeidet som markedsjef i X og fra mars 2004 som generalsekretær. I styremøte 28. oktober 2010 ble det vedtatt å si ham opp fra stillingen. A bestred gyldigheten av oppsigelsen. Forhandlingsmøte ble holdt 10. november 2010 uten at partene kom til enighet.
- (3) Ved stevning datert og postlagt 6. januar 2011 reiste A søksmål mot X. Det ble nedlagt påstand om ugyldighet og erstatning. Samtidig ble det begjært midlertidig forføyning om rett til å stå i stillingen etter oppsigelsestidens utløp og fram til rettskraftig avgjørelse.
- (4) X påstod saken avvist for så vidt gjaldt kravene om ugyldighet og retten til å stå i stilling. Det ble vist til at søksmålsfristen i arbeidsmiljøloven § 17-4 var oversittet.
- (5) Y tingrett avsa 15. mars 2011 kjennelse med slik slutning:
 - ”1. Sak nr. 11-004381TVI-OTIR/04 avvises for så vidt gjelder påstand om ugyldighet og krav om å stå i stilling.
 2. A dømmes til å erstatte Xs sakskostnader med

50 980 – femtitusennihundreogåtti – kroner. Beløpet forfaller til betaling 2 – to – uker etter forkynning av kjennelsen.”

- (6) A anket kjennelsen til Borgarting lagmannsrett som 11. mai 2011 avsa kjennelse med slik slutning:
- ”1. Anken forkastes.
 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler A til X 10 000 – titusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.”
- (7) A har anket kjennelsen og har i hovedtrekk anført:
- (8) Lagmannsrettens rettsanvendelse er uriktig. Det fremgår av Høyesteretts kjæremålsutvalgs kjennelse av 15. september 1988 i HR-1988-386-k at søksmålsfristen først begynner å løpe dagen etter forhandlingenes avslutning. Dette har også støtte i juridisk teori.
- (9) Subsidiært må det gis oppfriskning for fristoversittelsen.
- (10) Atter subsidiært er det anket over sakskostnadsavgjørelsen. Det anføres at han må fritas for erstatningsansvar fordi saken var tvilsom. Sakskostnadene er uansett for høye.
- (11) Det er nedlagt slik påstand:
- ”1. Stevning i sak 11-004381TVI-OTIR/04 er rettidig og fremmes i sin helhet.
 2. Subsidiært, A tilkjennes oppfriskning over fristoversittelse.
 3. A tilkjennes sakens omkostninger for Y tingrett, Borgarting lagmannsrett og Høyesterett med kr 38 000,- med tillegg av mva.
 4. Subsidiært, for det tilfelle at saken avvises, frikjennes A helt eller delvis for erstatningsansvar for saksomkostninger jf tvl § 20-2 tredje ledd.”
- (12) X har tatt til motmæle og i korte trekk anført:
- (13) Ordlyden i arbeidsmiljøloven § 17-4 slår fast at søksmålsfristen løper fra forhandlingenes avslutning. Avgjørelsen i HR-1988-386-k kan ikke begrunne en annen løsning, idet det der er begått en tellefeil. Det er ikke adgang til å gi oppfriskning for oversittelse av søksmålsfristen. Saken har ikke vært tvilsom objektivt sett, slik at det ikke er rom for å fritta A fra sakskostnadsansvar.
- (14) Det er nedlagt slik påstand:
- ”1. Anken forkastes.
 2. A dømmes til å betale Xs saksomkostninger for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett.”
- (15) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (16) Anken er en videre anke. Ankeutvalgets kompetanse er dermed begrenset til å prøve lagmannsrettens generelle rettslige forståelse av en skreven rettsregel og lagmannsrettens saksbehandling, jf. tvisteloven § 30-6. For anken over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse gjelder dessuten begrensningene i tvisteloven § 20-9 tredje ledd.

- (17) Arbeidsmiljøloven § 17-4 første ledd fastsetter at ved tvist om oppsigelse ”er søksmålsfristen åtte uker”. Videre følger det av andre ledd at denne fristen ”regnes fra forhandlingenes avslutning”.
- (18) I anken anføres det, som nevnt, at Høyesteretts kjæremålsutvalgs avgjørelse av 15. september 1988 i HR-1988-386-k om den tilsvarende fristen i arbeidsmiljøloven 1977 § 61 nr. 3 medfører at fristen først løper fra dagen etter at forhandlingene ble avsluttet. Det er videre vist til at samme standpunkt er inntatt i Dege: Arbeidsrett side 812. Lagmannsrettens kjennelse bygger dermed på en uriktig lovtolking når søksmålet ble avvist.
- (19) Denne anførselen fører ikke fram. Arbeidsmiljøloven § 17-1 første ledd fastsetter at ”[i] søksmål om rettigheter eller plikter etter denne lov gjelder domstolloven og tvisteloven med de særregler som går fram av dette kapittel”. Om beregning av den aktuelle fristen fastsetter domstolloven § 148 andre ledd første punktum:

”Frister, som er bestemt etter uker, maaneder eller aar, ender paa den dag i den sidste uke eller den sidste maaned, som efter sit navn eller sit tal svarer til den dag, da fristen begynder at løpe.”

- (20) Det fremgår av lagmannsrettens kjennelse at forhandlingene ble avsluttet onsdag 10. november 2010, mens stevningen ble postlagt torsdag 6. januar 2011. Dette er altså én dag etter utløpet av den fristen som følger av arbeidsmiljøloven § 17-4 sammenholdt med domstolloven § 148 andre ledd. Høyesteretts kjæremålsutvalgs kjennelse fra 1988 medfører ikke noen annen løsning. Spørsmålet i den saken var fra hvilken dag forhandlingene skulle regnes som avsluttet og ikke hvordan fristen skulle beregnes. Det er derfor mye som kan tale for at kjæremålsutvalgets utsagn skyldes en feiltelling. Lovens ordlyd er uansett klar.
- (21) Videre anføres det at det var uriktig ikke å gi oppfriskning for fristforsømmelsen. Heller ikke denne anførselen fører fram. Om dette spørsmålet uttaler lagmannsretten:

”Etter tvisteloven § 16-11 kan en avvisningskjennelse etter § 16-9 angripes ved begjæring om oppfriskning. § 16-9 gjelder avvisning ved fravær. Hvilke fristoversittelser som betyr fravær, fremgår av § 16-7. Det er bare for fristoversittelser som har fraværsvirkning, at det kan gis oppfriskning, jf. Skoghøy, tvisteløsning (2010) side 203. Oversittelse av søksmålsfrister regnes ikke som fravær, med mindre dette er uttrykkelig sagt i forhold til den aktuelle fristen, jf. Schei m.fl., kommentarutgave til tvisteloven side 697, jf. også Fougner/Holo, kommentarutgave til arbeidsmiljøloven (2006) side 1039 om de tidligere regler om oppreisning i domstolloven.

Begjæringen om oppfriskning kan således ikke tas til følge.”

- (22) Dette er riktig tolking av bestemmelsene om oppfriskning. Den klare hovedregel er altså at det ikke kan gis oppfriskning for oversittelse av søksmålsfrister. I anken er det riktignok vist til tvisteloven § 16-12 tredje ledd første punktum som fastsetter at i ”andre tilfeller kan oppfriskning gis om det ville være urimelig å nekte parten videre behandling av saken på grunn av forsømmelsen”. Denne bestemmelsen kommer imidlertid ikke til anvendelse, idet den forutsetter at det er tale om oversittelse av en frist som har fraværsvirkning – altså en frist som det er adgang til å gi oppfriskning for oversittelse av. Dette gjelder som nevnt ikke for oversittelse av søksmålsfristen i arbeidsmiljøloven § 17-4.
- (23) Anken over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse finner utvalget det også klart ikke kan føre fram. Denne del av anken forkastes i medhold av tvisteloven § 30-9 andre ledd.
- (24) Anken har ikke ført fram. Etter tvisteloven § 20-2 har dermed X krav på å få erstattet sine

omkostninger i anledning av anken, idet unntaket i tredje ledd ikke kommer til anvendelse. Advokat Camilla Schøyen Breibøl har levert omkostningsoppgave som viser at hun vil avkreve sin klient 20 000 kroner i salær inkludert merverdiavgift. Dette beløpet tilkjennes.

(25) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler A til X
20 000 – tjuetusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Bård Tønder
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: